

Складіть рівняння відповідних реакцій.

7. Де більше міститься молекул: в азоті масою 14 г чи об'ємом 14 л (н. у.)? У скільки разів?

Розв'язання

8. Обчисліть кількість речовини та масу солі, яка утвориться в результаті взаємодії алюмінію масою 8,1 г з надлишком хлоридної кислоти.

Розв'язання

Хімічний зв'язок і будова речовини

Хімічний зв'язок — це _____

Згадаймо!

- ✓ Хімічний зв'язок утворюється за рахунок змін на зовнішніх енергетичних рівнях атомів.
- ✓ Кожний атом «намагається» добудувати свій зовнішній енергетичний рівень і набути електронного октету (8 електронів).

- ✓ Завдяки утворенню хімічних зв'язків досягається завершеність зовнішнього енергетичного рівня атома, який набуває електронної конфігурації атома найближчого інертного елемента.
- ✓ Електрони зовнішнього енергетичного рівня називають валентними, тому що вони визначають валентні можливості елемента.
- ✓ В утворенні хімічного зв'язку беруть участь, як правило, неспарені електрони.

Способи утворення завершеного зовнішнього енергетичного рівня атома	
За рахунок віддавання або приєднання електронів	За рахунок утворення спільних електронних пар
$\text{Na} \cdot + \cdot \ddot{\text{Cl}} : \rightarrow \text{Na}^+ [\cdot \ddot{\text{Cl}} :]^-$	$\text{H} \cdot + \cdot \ddot{\text{F}} : \rightarrow \text{H} : \ddot{\text{F}} :$
Йонний зв'язок —	Ковалентний зв'язок —

Вид хімічного зв'язку, який утворюватиме хімічний елемент, залежить від його електронегативності.

Електронегативність — це _____

Згадайте:

- ✓ Як і чому змінюється електронегативність елементів у періодах із зростанням заряду ядра атома?
- ✓ Як і чому змінюється електронегативність елементів у головних підгрупах зверху вниз?

Висновок. Чим більше електронів на зовнішньому енергетичному рівні та чим менший атомний радіус, тим більша електронегативність елемента.

Довідка.

Ряд електронегативності елементів

$\text{Cs} < \text{K} < \text{Na} < \text{Ca} < \text{Mg} < \text{Al} < \text{Si} < \text{H} \approx \text{P} < \text{C} \approx \text{S} < \text{I} < \text{Br} < \text{Cl} \approx \text{N} < \text{O} < \text{F}$
 0,79 0,82 0,93 1,00 1,31 1,61 1,9 2,1 2,19 2,55 2,58 2,66 2,96 3,0 3,04 3,5 4,0

1. Який з елементів більш електронегативний? Відповідь обґрунтуйте.

а) Na чи S _____

б) S чи O _____

2. Заповніть таблицю (заповнюють у процесі обговорення).

Ознаки порівняння	Види хімічного зв'язку		
	Іонний	Ковалентний	
		неполярний	полярний
Між якими елементами утворюється			
Механізм утворення			
Приклади			
Тип кристалічних ґраток			
Фізичні властивості			

3. За допомогою електронних формул поясніть утворення хімічного зв'язку в речовинах: Br_2 , HBr , CaCl_2 .

4. Розподіліть хімічні формули сполук за видом хімічного зв'язку:

CaO , SO_2 , O_2 , MgCl_2 , H_2O , K_2S , P_4 , CH_4 , O_3 , LiBr , N_2 , NH_3

Іонний	Ковалентний	
	неполярний	полярний

5. Що спільного в електронній будові даних частинок: Al^{3+} , F^- , Ne . Відповідь підтвердіть за допомогою електронних формул.

6. Ураховавши фізичні властивості наведених речовин, визначте тип кристалічних ґраток кожної.

Речовина	Фізичні властивості	Тип кристалічних ґраток	Вид хімічного зв'язку
Йод I_2	Кристалічна речовина, летка, за нагрівання відразу переходить в газуватий стан.		

Продовження таблиці

Алмаз С	Дуже тверда, тугоплавка речовина, нелетка, нерозчинна у воді		
Вода H ₂ O	Летка рідина		
Калій бромід KBr	Кристалічна, розчинна у воді речовина, з досить високою температурою плавлення		
Кисень O ₂	Газоподібна речовина, з дуже низькою температурою плавлення		
Сода Na ₂ CO ₃	Кристалічна, розчинна у воді речовина, з досить високою температурою плавлення		
Кварц SiO ₂	Дуже тверда, тугоплавка речовина, нелетка, нерозчинна у воді		

Тема 1. Розчини

Це актуально!

Позначте кольоровими маркерами однорідні й неоднорідні суміші:

питна вода, залізобетон, повітря, газувана вода, дим, розчин кухонної солі.

Розчин — це _____

Компоненти розчину: _____

Поняття про дисперсні системи

Складаємо разом опорний конспект

Довідка. Система (від грец. συστημα) — ціле, що складається з частин; сполука, множина елементів, які взаємопов'язані один з одним, яка утворює певну цілісність.

Якщо речовина сильно подрібнена й рівномірно розподілена в іншій речовині, то виникає дисперсна система.

Дисперсійне середовище — _____

Дисперсна фаза — _____

1. Заповніть таблицю.

Дисперсна система	Дисперсійне середовище	Дисперсна фаза
туман		
молоко		
суміш води з порошком крейди		

2. Заповніть таблицю та розподіліть приклади дисперсних систем у відповідні клітинки згідно з їхньою класифікацією:

завись вапна, плазма крові, розчин цукру, шампунь, повітря, дим, цитоплазма, туман, розчин білка курячого яйця, малинове желе, майонез, морська вода, цементний розчин, нафта у воді, пил.

Таблиця

ДИСПЕРСНІ СИСТЕМИ

Характерні ознаки	Істинні розчини	Колоїдні розчини	Зависі		
			суспензії	емульсії	аерозолі
Розмір частинок					
Зовнішній вигляд (прозорість)					
Можливість виявлення візуально або за допомогою оптичних приладів					
Проникнення частинок крізь паперовий фільтр					
Стійкість у часі					
Приклади					

3. Установить відповідність між дисперсною системою та її типом.

Дисперсна система

А косметичне молочко

Б столовий оцет

В малярські фарби

Г кисіль

Тип дисперсної системи

1 колоїдний розчин

2 емульсія

3 суспензія

4 істинний розчин

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				